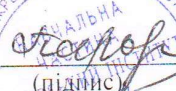

Львівський інститут
Приватного акціонерного товариства
«Вищий навчальний заклад
«Міжрегіональна Академія управління персоналом»
(назва навчального підрозділу)

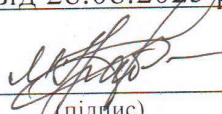
Кафедра права

Затверджую:
Заступник директора з навчально-
методичної та виховної роботи

(підпис)
Євгенія ПАРФЕНЮК
(ПІБ)
29.08.2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
(назва кафедри)
Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис)
Марія ГРАБ
(ПІБ)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА УКРАЇНИ»

Спеціальності: **D8 Право**

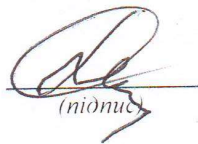
Освітнього рівня: **другий (магістерський) рівень**

Освітньої програми: **«Право»**

Спеціалізація: _____

Розробник силябусу навчальної дисципліни:

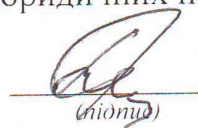
Мельниченко Богдана Богданівна – доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права

(підпис)

Викладач:

Мельниченко Богдана Богданівна – доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри права

(підпис)

Силябус розглянуто на засіданні кафедри права
Протокол № 01/25/26 від 28.08.2025 р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Актуальні проблеми конституційного права України
Шифр та назва спеціальності	D8 Право
Рівень вищої освіти	другий (магістерський) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредита/90 год. Лекції : 20 Семінарські заняття: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	1 семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	залік
Сторінка дисципліни на сайті	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/metodychne-zabezpechennya-navchalnykh-dystsyplin-opp-pravo-druhyy-mahisterskyy-riven/obovyazkovi-dystsypliny/aktualni-problemy-konstytutsiynoho-prava-ukrayiny/

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

<i>Мельниченко Богдана Богданівна</i>	
Науковий ступінь	Доктор юридичних наук юридичних наук
Вчене звання	професор
Посада	професор кафедри права
Дисципліни, які викладає НПП	Актуальні проблеми забезпечення національної безпеки України
Напрями наукових досліджень	Права людини та позитивні зобов'язання держави; економіко-правове обґрунтування методичного підходу до оцінки стану бюджетної та податкової безпеки України; основні підходи до розуміння поняття «національна безпека»; децентралізація влади як основа удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління; організаційно-правові засади функціонування системи забезпечення національної безпеки; правові засади організації та здійснення публічної влади в Україні в умовах воєнного стану; місцеве самоврядування в Україні в умовах воєнного стану; Забезпечення прав і свобод людини і громадянина в Україні в умовах воєнного стану; право людини на життя крізь призму сучасних реалій.
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	ORCID: 0000-0003-1514-8131 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=ji9lvwoAAAAJ

Контактна інформація викладача:	
E-mail:	bogdana_m2008@ukr.net
Контактний тел.	+38(096)2660180
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/ Академії	https://li-maup.edu.lviv.ua/kafedry/kafedra-prava/osobovyy-sklad-kafedry/kyun-melnychenko-bohdana-bohdanivna/

Анотація курсу. Дисципліна «Актуальні проблеми конституційного права України» спрямована на вивчення сучасних теоретичних, практичних і прикладних аспектів конституційного права, конституційного статусу особи та гарантій прав і свобод людини в Україні. Курс поєднує аналіз конституційних норм, правових позицій Конституційного Суду України, практики судів та актуальних суспільно-правових проблем, що виникають у процесі державного управління, реалізації політичних та громадянських прав, а також у сфері забезпечення безпеки та прав людини в умовах кризових ситуацій.

Вивчення дисципліни дозволяє студентам сформулювати системне уявлення про: основні принципи конституційного статусу особи та механізми захисту її прав і свобод; зміст, обсяг і межі обмежень конституційних прав, а також критерії їх пропорційності; політичні права громадян, участь у суспільному та політичному житті, свободу мирних зібрань та об'єднань; сучасні інститути конституційного контролю, зокрема конституційну скаргу, і роль Конституційного Суду України у захисті прав людини; актуальні проблеми конституційного устрою України, такі як децентралізація, мовна політика, захист прав внутрішньо переміщених осіб та особливості реалізації прав і свобод у період воєнного стану.

Курс включає як теоретичний, так і практичний компонент: аналіз законодавчих норм, судової практики, міжнародних стандартів прав людини, а також розгляд конкретних кейсів і прикладів з реального життя. Особлива увага приділяється сучасним викликам конституційного права, які виникають у контексті реформування державного устрою та суспільних відносин в умовах внутрішніх і зовнішніх загроз.

Реалізація цього курсу сприяє розвитку у студентів аналітичного та критичного мислення, здатності оцінювати конституційні проблеми, формувати обґрунтовані правові висновки та пропозиції щодо вдосконалення конституційного законодавства, а також практичних навичок застосування правових знань у професійній діяльності.

Предметом дисципліни є: Конституційний статус особи та громадянина, механізми захисту прав і свобод; Принципи та обмеження конституційних прав і свобод; Конституційні гарантії та обов'язки держави щодо реалізації прав людини; Практика Конституційного Суду України та конституційні механізми захисту прав; Актуальні проблеми конституційного устрою України, включно з децентралізацією, мовною політикою, правами ВПО та викликами воєнного стану.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів системного розуміння сучасного конституційного права України, здатності аналізувати правові норми та практику Конституційного Суду, оцінювати актуальні проблеми конституційного ладу та застосовувати знання у правозастосовчій, аналітичній та науково-дослідній діяльності.

Завдання навчальної дисципліни

1. Ознайомити студентів із принципами конституційного статусу особи та основними правами і свободами громадян;
2. Розглянути зміст, межі та критерії обмеження конституційних прав і свобод людини;
3. Проаналізувати правові позиції Конституційного Суду України щодо захисту прав і свобод, включно з конституційною скаргою;
4. Вивчити механізми реалізації політичних прав та участі громадян у суспільному житті;
5. Охарактеризувати конституційні гарантії та обмеження прав людини в Україні;
6. Ознайомити з актуальними проблемами конституційного ладу, включно з децентралізацією, мовною політикою, захистом прав ВПО та обмеженнями прав під час воєнного стану;

7. Розвинути навички аналізу конституційних норм, практики КСУ та формулювання науково-правових висновків;
8. Сприяти формуванню здатності до оцінки правових рішень та пропозицій щодо вдосконалення конституційного законодавства.

Постреквізити навчальної дисципліни. Знання та уміння, отримані студентами в процесі вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми конституційного права України», сприяють успішному вивченню здобувачами вищої освіти інших навчальних дисциплін, спрямованих на формування професійних знань і умінь: “Сучасна етика та професійна діяльність юриста”.

Навчальна дисципліна забезпечує формування студентами загальних і спеціальних компетентностей та набуття результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право» а саме:

Програмні компетентності

Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв’язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права.
Загальні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК3. Здатність виявляти й аналізувати проблеми конституційно-правового регулювання та пропонувати шляхи його удосконалення. ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
Спеціальні компетентності	СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв’язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію. СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.
Результати навчання	РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання. ПРН2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами. РН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження. ПРН8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності. ПРН14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

Зміст навчальної дисципліни (денна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:
---	------------	---------------------

		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Конституційний статус особи та права людини					
Тема 1.	Принципи конституційного статусу особи	2	2	6	
Тема 2.	Свобода думки й слова, доступ до публічної інформації, захист персональних даних	2	2	6	
Тема 3.	Політичні права та участь громадян у суспільному житті	2	2	6	
Тема 4.	Конституційні гарантії прав і свобод людини	2	2	6	
Тема 5.	Конституційні обмеження прав і свобод	2	2	6	
Тема 6.	Конституційна скарга як інструмент захисту прав	2	2	6	
Актуальні проблеми конституційного права					
Тема 7.	Децентралізація та територіальний устрій	2	-	5	
Тема 8.	Мовна політика та конституційні гарантії	2	2	5	
Тема 19.	Права внутрішньо переміщених осіб (ВПО)	2	-	5	
Тема 10.	Актуальні конституційні виклики в умовах воєнного стану	2	-	5	
Модульна контрольна робота					
Всього:		20	14	56	
Форма контролю: залік					

Зміст навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

№	Назва теми	К-сть годин, з них:
---	------------	---------------------

		Лекції	Семінарські зан.	Самостійна робота	Методи навчання/методи оцінювання
1 семестр					Методи навчання: словесні (навчальна лекція; бесіда; навчальна дискусія); індуктивний метод; дедуктивний метод; традуктивний метод; аналітичний; синтетичний; практичний (робота з фабулами юридичних справ); пояснювально-ілюстративний; репродуктивний; метод проблемного викладу; частково-пошуковий; дослідницький; інтерактивні методи (аналіз ситуацій; дискусії, дебати, полеміки; діалог, синтез думок; мозковий штурм; відпрацювання навичок; ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань); моделювання професійної діяльності; інноваційні методи навчання (компетентнісний; проєктно-дослідницький); кейс-метод. Методи оцінювання: усний контроль (усне опитування, оцінювання участі у дискусіях, інших інтерактивних методах навчання); письмовий контроль (контрольні, самостійні роботи, реферати); тестовий контроль (тести закритої форми: тест-альтернатива, тест-відповідність); метод самоконтролю та самооцінки; оцінювання кейс-завдань.
Конституційний статус особи та права людини					
Тема 1.	Принципи конституційного статусу особи	-	-	8	
Тема 2.	Свобода думки й слова, доступ до публічної інформації, захист персональних даних	-	2	10	
Тема 3.	Політичні права та участь громадян у суспільному житті	-	-	8	
Тема 4.	Конституційні гарантії прав і свобод людини	2	-	8	
Тема 5.	Конституційні обмеження прав і свобод	-	-	8	
Тема 6.	Конституційна скарга як інструмент захисту прав	-	-	8	
Актуальні проблеми конституційного права					
Тема 7.	Децентралізація та територіальний устрій	2	-	8	
Тема 8.	Мовна політика та конституційні гарантії	-	-	10	
Тема 19.	Права внутрішньо переміщених осіб (ВПО)	-	-	8	
Тема 10.	Актуальні конституційні виклики в умовах воєнного стану	-	-	8	
Модульна контрольна робота					
Всього:		4	2	84	
Форма контролю: залік					

Зміст самостійної роботи здобувача освіти з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми конституційного права України» передбачає підготовку до аудиторних занять шляхом опанування матеріалів лекції, вивчення базової і додаткової літератури, періодичних видань, Інтернет-джерел та судової практики, виконання практичних завдань (написання рефератів, аналіз проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень до виступу на конференціях, участь в конкурсах наукових робіт, підготовці та публікації наукових статей, тез тощо) протягом семестру;

самостійне опрацювання окремих тем навчальної дисципліни; підготовку доповідей та презентацій за тематикою практичних занять; переклад іноземних текстів установлених обсягів; виконання індивідуальних завдань; підготовку до усіх видів контролю, у тому числі модульних контрольних робіт і підсумкової атестації; підготовку юридичних документів, інші види діяльності, що використовуються в Академії, Інституті і кафедрі.

Технічне обладнання та/або програмне забезпечення. В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення лекційних та семінарських занять з елементами презентації. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

Форми методи контролю.

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий).

Поточний контроль здійснюють під час проведення практичних, лабораторних і семінарських занять, метою якого є систематична перевірка розуміння та засвоєння теоретичного навчального матеріалу, уміння використовувати теоретичні знання під час виконання практичних завдань тощо. Можливості поточного контролю є надзвичайно широкими: мотивація навчання, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності, диференційований підхід до навчання, індивідуалізація навчання тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- виступ з основного питання;
- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- самостійне опрацювання тем;

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий .

Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення тощо); письмовий контроль (контрольна робота, реферат, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі тощо); комбінований контроль; презентація самостійної роботи; спостереження як метод контролю; тестовий контроль; проблемні ситуації.

Система оцінювання та вимоги.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти*

1-й семестр

Теми	Поточний контроль знань										Модульна контрольна робота	Залік	Загальна кількість балів
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10			
Робота на семінарському	5	5	5	5	5	5	-	5	-	-	20	20	100

занятті														
Самостійна робота	5	5	5	5	5	5	4	5	3	3				

Таблиця містити інформацію про максимальні бали за кожен вид навчальної роботи здобувача вищої освіти.

Під час оцінювання засвоєння кожної теми за поточну навчальну діяльність здобувачу освіти виставляють оцінки з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують, регламентуються Положенням про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля у письмовій формі, у вигляді тестування.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми конституційного права» є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку (письмово). Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума (проста або зважена) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи здобувача освіти впродовж усього семестру. Рейтингова оцінка здобувача освіти складається з балів, отриманих здобувачем за результатами заходів поточного контролю, заохочувальних балів.

Здобувачі освіти, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить підсумковий семестровий контроль у вигляді заліку.

Оцінювання додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності. До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше 89 балів в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

Для оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти впродовж семестру застосовується 100-бальна, національна та шкала ЄКТС оцінювання

Шкала підсумкового оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу.

Для успішного засвоєння курсу «Актуальні проблеми конституційного права України» здобувач освіти має:

- регулярно відвідувати лекційні та практичні заняття;
- систематично, системно й активно працювати на лекційних і практичних заняттях;
- відпрацьовувати пропущені заняття або незадовільні оцінки, отримані на заняттях;
- виконувати у повному обсязі завдання, які вимагає підготувати викладач, належна їх якість;
- виконувати контрольні та інші самостійні роботи;
- дотримуватися норм академічної поведінки та етики.

Курс «Актуальні проблеми конституційного права України» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських заняттях, виконання завдань для самостійної роботи, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички за які можуть бути, за рішенням викладача, нараховані додаткові (бонусні) бали (участь у круглих столах, наукових конференціях, олімпіадах та наукових конкурсах серед студентів).

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

1. Актуальні проблеми конституційного права України: методичні вказівки з проведення семінарських занять, для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. Б. Б. Мельниченко. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025. 10 с.

2. Актуальні проблеми конституційного права України: методичні вказівки з самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» / укл. Б.Б. Мельниченко. Львів : ПрАТ «ВНЗ «МАУП», 2025. 8 с.

Рекомендовані джерела інформації.

Нормативно-правові акти:

1. Про Кабінет Міністрів України : Закон України. 27 лютого 2014 року. № 794-VII. *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 13. Ст. 222.
2. Про громадянство України : Закон України. *ВВР України*. 2001. № 13. Ст. 65.
3. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства : Закон України. 22 вересня 2011 р. № 3773-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*. 2012. № 19-20. Ст. 179.
4. Про свободу совісті та релігійні організації : Закон України. *ВВР України*. 1991. № 25. Ст. 283.
5. Про політичні партії : Закон України. *ВВР України*. 2001. № 23. Ст. 118.
6. Про місцеві державні адміністрації : Закон України. *ВВР України*. 1999. № 20-21. Ст. 190.

Основна:

1. Алмаші І. М. Конституційне право України : підручник. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
2. Слінько Т. М., Дахова І. І., Летнянчин Л. І. Конституційне право України : підручник. Харків : Право, 2022. 372 с.
3. Тетарчук І. В. Конституційне право України : практ. посіб. Київ : ЦУЛ, 2021. 160 с.
4. Конституційне право : підручник / за заг. ред. М. І. Козюбри ; Ю. Г. Барабаш, О. М. Бориславська, В. М. Венгер, М. І. Козюбра, А. А. Мелешевич. Київ : Ваіте, 2021. 528 с.

Додаткова:

5. Барабаш Ю., Берченко Г. Ефективність індивідуальної конституційної скарги як засобу захисту прав особи в Україні. *Вісник Конституційного Суду України*. 2021. № 5. С. 9-21.
6. Бесчастний В., Терлецький Д., Запорожець В. Конституційна скарга: у пошуках балансу між публічним та приватним інтересом. *Вісник Конституційного Суду України*. 2021. № 5. С. 22-34.
7. Бичков І. Г. Місце органів конституційної юрисдикції в механізмі стримувань і противаг демократичної правової держави : дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків, 2021. 238 с. 11
8. Бондаренко Б. О. Конституційно-правове забезпечення незалежності конституційного суду (європейський та український досвід) : дис. ... д-ра філософії спец. 081–Право / Львівський національний університет ім. Івана Франка. Львів, 2021. 220 с.
9. Дрозд А. О. Інститут конституційного контролю в державах романо-германської правової системи: історико-порівняльний аналіз: дис. ... д-ра філософії спец. 081–Право / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ, 2021. 256 с.
10. Івановська А. М. Конституційний контроль в системі державного контролю: теоретико-правові та праксеологічні засади: дис. ... д-ра юрид. наук. 12.00.02; 12.00.07 / Хмельницький університет управління та права ім. Л. Юзькова, Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ, 2021. 511 с.

11. Конституційне право : навч.-метод. посіб. / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан та ін. ; за заг. ред. Д. Терлецького ; НУ «ОЮА». Одеса : Фенікс, 2023. 200 с. URL : <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/26048>
12. Конституція України : подарункове видання / упоряд. : Л. І. Бірюк, Н. І. Адамчик, Є. Г. Кудлай та ін. Київ : ВАІТЕ, 2021. 324 с.
13. Спінчевська О.М. Конституційний юрисдикційний процес: сучасний стан та перспективи удосконалення : дис. ... д-ра філософії спец. 081–Право. Київ, 2021. 266 с.
14. Терлецький Д., Батан Ю., Запорожець В. Конституційна юстиція : навч.-метод. посіб. / за заг. ред. Д. Терлецького. Одеса, 2021. 154 с. URL : <https://doi.org/10.32837/11300.14399>
15. Флис І. Безгромадянство – темне місце в міжнародному праві. Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. *Юридичні науки*. Вип. 4 (67). 2023. С. 56-63.

Інформаційні ресурси:

1. <http://portal.rada.gov.ua> Офіційний веб-сайт Верховної Ради України
2. <http://kmu.gov.ua> Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
3. <http://ccu.gov.ua> Офіційний веб-сайт Конституційного Суду України.
4. <http://president.gov.ua> Офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.nau.ua> Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».
6. <http://www.konspect.com> Навчальний портал «Готуємось до занять»
7. <http://www.osvita.org.ua/> Освітній портал
8. <http://student.pp.ua/load> Студентський портал України
9. <http://studrada.com.ua/libonline> Центральний юридичний портал України